06/08/2024

Херцеговачки мученици – нада, залог и кредит пред живим Богом српском народу

У пребиловачком Храму Васкрсења Господњег данас се молитвено прослављају Свети пребиловачки и свехерцеговачки мученици и обиљежава 83 године од једног од најсвирепијих злочина почињених над српским народом.

Света архијерејска литургија у Храму Христовог Васкрсења у Пребиловцима, коју ће служити више архијереја наше Цркве, почиње у 9 часова.

Његово високопреосвештенство Архиепископ мостарско-требињски и Митрополит захумско-херцеговачки и стонско-приморски г. Димитрије синоћ, 5. августа, на отварању изложбе у Пребиловцима, којој је присуствовао и Високопреосвећени Архиепископ цетињски и Митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије, рекао је да су херцеговачки мученици нада, залог и кредит пред живим Богом српском народу ако буде знао да га духовно уновчи и стекне корист од њихове невине жртве испуњене љубављу према свом роду и вјери православној.

Владика захумско-херцеговачки истакао је да је свијет испуњен неправдама,

лажима и злочинима, али да је и поред свега – Божији свијет.

“Некако га ваља преживјети, а то се ваља само у Христу Господу јер он на овоме свијету даје људима живот вјечни. Он нам говори да овај свијет није крај живота, него да нас чека живот вјечни. Сви ће васкрснути. Неки ће васкрснути за суд, а неки у живот вјечни, а то српском народу и свима нама желим”, поручио је владика Димитрије у Пребиловцима, гдје је присуствовао отварању сталне изложбене поставке “Пребиловци 1941”, у организацији Музеја жртава геноцида из Београда.

Владика је нагласио да се увијек треба поистовјетити са доброчинитељима, вјерним слугама Господњим и да не треба укаљати срце мржњом, а руке злочинима.

“И онда ћемо свијетла лица моћи да изађемо пред Христа. Ако будемо заиста вјерни, онда ће Бог и Христос нас благословити и овај наш живот и односе наше међусобне и наше љубави, животе, породице, дјецу. На све ће доћи благослов Божији ако ми будемо истинити и вјерни у љубави Божијој и вјерни путу Богочовјека”, поручио је владика Димитрије.

Вршилац дужности директора Музеја жртава геноцида Бојан Арбутина рекао је да је тешко говорити о Пребиловцима у Пребиловцима, а нарочито у школи

гдје су у овим данима 1941. године почињени људском уму непојмљиви ратни злочини од хрватских и муслиманских усташа.

„У овој школи, 4, 5. и 6. августа, мучени су Пребиловчани, дјеца и њихова учитељица Стана Арнаут од својих бивших ђака које је подучавала и учила, и којима је знање давала у претходним годинама“, подсјетио је Арбутина.

Он је истакао да је на неколико стотина метара од школе прије Другог свјетског рата рођен велики српски историчар и академик Милорад Екмечић, који је у својој књизи описао судбину српског народа у 20. вијеку.

Арбутина је рекао да се историја у 20. вијеку и превише пута понављала, те навео да нема села, града ни краја гдје српски народ није страдао.

„И, некако, олако смо схватали ту 1918. годину када смо говорили да нам се ништа тако неће догодити, па су нам дошле 1941, 1991, 1995, 1999, 2004. године и погром Срба са Косова и Метохије“, додао је Арбутина.

Арбутина је истакао да ће Музеј жртава геноцида наставити на достојанствен начин да шири истину и сјећање на све невино страдале претке.

„Тако ћемо да их сачувамо од заборава“, додао је Арбутина, те захвалио владама и предсједницима Републике Српске и Србије за помоћ коју дају Музеју и јер су схватили важност чувања сјећања и то да преци Срба никада нису били на погрешној страни историје, већ су се борили за слободу и живот.

Арбутина је изразио наду да ће комплекс у Пребиловцима постати меморијални центар гдје ће ђаци из Српске и Србије, али и други, долазити и учити о српском страдању и вриједностима које прате српски народ, а то су слобода и борба за живот.

У Дому културе „Свети краљ Милутин“ у Пребиловцима, поводом обиљежавања Светих пребиловачких и свехерцеговачких мученика и 83 године од једног од најсвирепијих злочина над српским народом, отворена је стална поставка изложбе „Пребиловци 1941“ у организацији Музеја жртава геноцида са које је поручено да злочин у овом херцеговачком селу никада не смије да буде заборављен, али ни поновљен.

Музеј жртава геноцида први пут организује сталну изложбену поставку изван територије Србије како би сачувао од заборава све невино пострадале Пребиловчане и село које је симбол страдања Срба у Херцеговини, али и на цијелом српском етничком простору.

***

Храм Васкрсења Христовог у Пребиловцима сагрђен је и освештан 2015. године у знак сјећања на око 4.000 Срба доње Херцеговине које су усташе убиле у Другом свјетском рату, а Српска православна црква /СПЦ/ је исте године канонизовала те жртве.

Празник установљен је у календару на датум када су усташе 1941. године звјерски убиле више од 850 мјештана овог села, углавном жена и дјеце и бациле у јаму у Шурманцима надомак Међугорја.

Овај злочин је у бившој Југославији прикриван, а 1961. године јаме у које су бацани Срби су забетониране. Откопавање 13 јама на подручју доње Херцеговине почело је 1990. године, а кости више од 4.000 Срба 4. августа 1991. године су сахрањене у спомен-костурницу у Пребиловцима.

У јуну 1992. године током офанзиве “Чагаљ” припадници ХОС-а и ХВО-а минирали су спомен-костурницу.

По повратку Срба у Пребиловце послије 2000. године, остаци костију су сакупљени, а по изградњи Храма Васкрсења Христовог почивају у његовој крипти.

Храм је урађен по узору на Цркву Христовог гроба у Јерусалиму која је симбол васкрсења и живота, а од тада до данас Пребиловци су мјесто које опомиње и пркоси свима који мисле да се један народ може истријебити са свога вјековног огњишта.

Извор, фото: Срна и Топ портал

mitropolija.com